

RAPORT DE SPECIALITATE
privind aprobarea delimitării zonei urbane funcționale a Municipiului Timișoara

Având în vedere Referatul de aprobare al proiectului de hotărâre privind aprobarea delimitării zonei urbane funcționale a Municipiului Timișoara, nr. 7142 / 20.03.2023

Luând în considerare prevederile legale incidente, respectiv:

- Regulamentul (UE) 2021/1060 al Parlamentului european și al Consiliului din 24 iunie 2021 de stabilire a dispozițiilor comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european Plus, Fondul de coeziune, Fondul pentru o tranziție justă și Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură și de stabilire a normelor financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil, migrație și integrare, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului de sprijin financiar pentru managementul frontierelor și politica de vize
- Legea nr.350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul;
- Legea nr.246/2022 privind zonele metropolitane;
- HG nr.1575/2022 privind aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare urbană integrată pentru orașe reziliente, verzi, incluzive și competitive 2022-2035 - Politica urbană a României

Facem următoarele precizări:

Conform prevederilor din Legea nr. 350/2001, privind amenajarea teritoriului și urbanismul, cu modificările și completările ulterioare, „*Gestionarea spațială a teritoriului urmărește să asigure indivizilor și colectivităților dreptul de folosite echitabilă și responsabilitatea pentru o utilizare eficientă a teritoriului. condiții de locuire adecvate, calitatea arhitecturii, protejarea identității arhitecturale, urbanistice și culturale a localităților urbane și rurale, condiții de muncă, de servicii și de transport ce răspund diversității nevoilor și resurselor populației, reducerea consumurilor de energie, asigurarea protecției peisajelor naturale și construite, conservarea biodiversității și crearea de continuități ecologice, securitatea și salubritatea publică, raționalizarea cererii de deplasări. Gestionarea se realizează prin intermediul amenajării teritoriului și al urbanismului, care constituie ansambluri de activități complexe de interes general ce contribuie la dezvoltarea spațială echilibrată, la protecția patrimoniului natural și construit, la îmbunătățirea condițiilor de viață în localitățile urbane și rurale, precum și la asigurarea coeziunii teritoriale la nivel regional, național și european*”.

Conform articolul 43¹ din Legea 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, “În vederea asigurării dezvoltării coerente și durabile, corelării priorităților de dezvoltare și eficientizării investițiilor publice, valorificării resurselor naturale și culturale, autoritățile administrației publice locale ale unităților administrativ-teritoriale din cadrul aglomerărilor urbane și zonelor metropolitane definite conform legii elaborează strategia de dezvoltare teritorială zonală periurbană/metropolitană ca documentație de planificare teritorială integrată pentru fundamentarea planurilor urbanistice

generale.”; Conform alin. (4), Timișoara, ca oraș-centru polarizator, are competența inițierii strategiei de dezvoltare teritorială zonală metropolitană.

Dat fiind contextul dezvoltării zonelor rezidențiale din jurul municipiului Timișoara, în scopul atingerii obiectivelor principale ale amenajării teritoriului din care precizăm „dezvoltarea economică și socială echilibrată a regiunilor și zonelor, cu respectarea specificului acestora” și „îmbunătățirea calității vieții oamenilor și colectivităților umane”,

Dezvoltarea strategică a localităților reprezintă un proces continuu, revizuit permanent pentru a corespunde schimbărilor de natură socială, economică, politică, tehnologică, atât la nivel local cât și la nivel național și european. O condiție esențială pentru dezvoltare este deținerea unui document strategic bine elaborat și structurat, care să permită practicarea unui management performant în eficientizarea alocării și utilizării resurselor economice și financiare deținute.

Potrivit art.28 din Regulamentul (UE) 2021/1060, România, în calitate de Stat Membru al UE, sprijină dezvoltarea teritorială integrată a unităților administrative-teritoriale, asigurând coerența și coordonarea fondurilor necesare dezvoltării acestora în baza strategiilor de dezvoltare teritorială sau locale.

Instrumentul național de consolidare a capacității administrative și de planificare strategică a orașelor este “Politica urbană a României” (**Strategia națională de dezvoltare urbană integrată pentru orașe reziliente, verzi, incluzive și competitive 2022-2035**), aprobată prin HG nr. 1575 la data de 28 decembrie 2022.

Potrivit art.29 din Regulamentul (UE) 2021/1060, principalele secțiuni pe care trebuie să le conțină strategia integrată de dezvoltare teritorială sunt:

- a) **Zona geografică acoperită de strategie: prezentarea geografică a zonei, granițele administrative, aspecte generale demografice.**
- b) Analiza necesităților de dezvoltare și a potențialului zonei inclusiv a interconexiunilor economice, sociale și de mediu: analiza va trebui să trateze aspecte economice, sociale, de mediu, climatice și demografice bazate pe date statistice și din care să reiasă nevoile și potențialul de dezvoltare al zonei geografice vizate (urban/rural).
- c) Descrierea abordării integrate, care răspunde necesităților de dezvoltare identificate și potențialului zonei și cuprinde elementele specifice unei strategii de dezvoltare: o viziune pe termen lung, prioritățile cheie de îndeplinit până în 2030 în corelare cu potențialul și nevoile de dezvoltare, inclusiv acțiunile/măsurile propuse care trebuie să se plieze pe, cel puțin, două Obiective de Politică (OP) europene).
- d) Descrierea parteneriatului teritorial: tipuri de parteneri implicați, modalitatea de implicare a partenerilor și rolul acestora în elaborarea/actualizarea, implementarea și evaluarea strategiei (implicarea partenerilor trebuie să fie demonstrată și să respecte codul de conduită a parteneriatului).

Astfel, demersul de planificare strategică pornește de la un studiu amănunțit al Zonei Urbane Funcționale (ZUF) a municipiului Timișoara. Ținând cont și de faptul că delimitarea trebuie să vizeze un teritoriu continuu (prin excluderea exclavelor și includerea enclavelor) ce ia în considerare comportamentul actual al locuitorilor, al forței de muncă, navetismului existent precum și a dezvoltării spațiale din ultimii ani, se propune limitarea acesteia pe cât posibil la zona din imediată rază de influență a municipiului.

În acest context, pentru delimitarea ZUF a municipiului Timișoara au fost analizate primele 2 coroane din jurul municipiului Timișoara așa cum au fost acestea delimitate în Legea nr. 246/2022 privind zonele metropolitane, aflată în vigoare de la 28 iulie 2022.

Delimitarea zonei urbane funcționale a fost făcută cu respectarea prevederilor art.5 din legea zonelor metropolitane, ținând cont de lista unităților administrativ-teritoriale cuprinse în teritoriul metropolitan al municipiilor reședință de județ conform Anexei 1 la Legea zonelor metropolitane (cel mult primele două coroane urbane) și de relațiile de interdependență existente între Municipiul Timișoara și UAT-urile identificate.

În cadrul analizei pentru delimitarea Zonei Urbane Funcționale a municipiului Timișoara, au fost corelați indicatorii din 5 domenii cheie– *profil socio-demografic, dezvoltare economică, dezvoltare urbană, turism, mobilitate, accesibilitate și navetism*.

În vederea delimitării zonei urbane funcționale a Municipiului Timișoara, au fost analizate relațiile de interdependență a localităților din primele 2 coroane cu municipiul Timișoara, fiind posibilă includerea în zona urbană funcțională a următoarelor unități administrativ teritoriale:

- Toate localitățile din coroana 1 din jurul municipiului Timișoara, respectiv: Dumbrăvița, Sînandrei, Dudeștii Noi, Moșnița Nouă, Săcălaz, Sănmihaiu Român, Șag, Giroc și Ghiroda;
- Acele localități din coroana 2 din jurul municipiului Timișoara pentru care indicatorii de dezvoltare locală (demografici, urbanistici și economici) analizați demonstrează o relație strânsă de interdependență cu centrul urban.

În vederea analizei și evidențierii relațiilor de interdependență dintre mediului urban și cel rural, în special a impactului dezvoltării urbane asupra mediului rural și legăturilor funcționale, au fost identificate 5 domenii cheie pentru dezvoltarea locală respectiv: structura socio-demografică, dezvoltarea economică și serviciile publice, profilul spațial și urbanismul, turismul și mobilitatea și au fost identificați o serie de indicatori care să definească o Zonă Urbană Funcțională, după cum urmează:

- Profil socio-demografic:
 - Creșterea procentuală a populației la nivel de UAT după domiciliu (2014-2020);
 - Numărul de locuitori la nivel de UAT (2022);
 - Soldul schimbărilor de domiciliu la nivel de UAT;
 - Densitatea populației (locuitori/km²).
- Dezvoltare economică:
 - Densitatea antreprenorială (nr. firme / 1.000 locuitori);
 - Valoarea PIB la nivel local (mii lei);
 - Valoarea totală a cifrei de afaceri (mii euro);
 - Valoarea cifrei de afaceri per locuitor (euro/locuitor).
- Profil spațial și dezvoltare urbană:
 - Evoluția zonelor construite în intervalul 2006-2022;
 - Ponderea suprafeței ocupate de construcții (%);
 - Autorizații de construire eliberate pentru clădiri de tipul construcții, % (2014-2022).
- Turism:
 - Distribuția zonelor cu potențial turistic;
 - Capacitatea de cazare turistică (2022);
 - Obiective turistice și de agrement.
- Mobilitate, accesibilitate și navetism:
 - Volumul de trafic înregistrat pe principalele artere penetrante;
 - Accesibilitatea pe cale rutieră (izocronă 10-60 min.);
 - Accesibilitate aeroport pe cale rutieră (izocronă 10-60 min.);

- Navetism potențial.

Pe baza celor analizate în raportul anexat și a matricei care reușește să surprindă cele mai importante aspecte care au fost luate în considerare pentru delimitarea zonei de studiu a prezentei strategii, se evidențiază faptul că cea mai crescută relație cu municipiul Timișoara o au UAT-urile din prima coroană de localități – Dumbrăvița, Moșnița Nouă, Giroc, Ghiroda, Șag, Sânnandrei, Săcălaz, Dudeștii Noi și Sânmihaiu Român, urmate de UAT-urile din a doua coroană – Giarmata, Bucovăț și Remetea Mare. Fiecare dintre aceste UAT-uri prezintă printre cele mai puternice legături cu municipiul Timișoara pe baza indicatorilor analizați și a rezultatelor scontate, al căror potențial de dezvoltare poate fi mai bine valorificat printr-o abordare strategică la nivel metropolitan.

În acest context, Zona Urbană Funcțională (ZUF) a municipiului Timișoara ar putea cuprinde următoarele unități administrativ teritoriale: UAT Ghiroda, UAT Moșnița Nouă, UAT Giroc, UAT Șag, UAT Sânmihaiu Român, UAT Săcălaz, UAT Dudeștii Noi, UAT Sânnandrei, UAT Dumbrăvița, UAT Giarmata, UAT Remetea Mare și UAT Bucovăț.

Având în vedere prevederile legale expuse în prezentul raport, apreciem că proiectul de hotărâre privind aprobarea delimitării Zonei Urbane Funcționale (ZUF) a Municipiului Timișoara, îndeplinește condițiile legale pentru a fi supus dezbaterii și aprobării plenului consiliului local.

Direcția Incubator de Proiecte
Adriana Deaconu, Director executiv

Serviciul Finanțări Nerambursabile,
Daniela Ghinea, Șef Serviciu

Întocmit,
Ramona Popa, consilier